

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3065/2019. (III. 29.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.20.067/2015/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Kúria Pfv.VI.20.067/2015/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése; XXVIII. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadványok és a bíróságok által hozott határozatok alapján az alábbiakban összegezhető.
- [4] 1.2. Az indítványozó 2000. november 22-én kelt szerződéssel (kiskorú vevőként, törvényes képviselője útján) megvásárolt – az azóta felszámolás alá került – részvénytársaság eladótól, a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező per II. rendű alperesétől (a továbbiakban: eladó vagy II. rendű alperes) egy Zamárdiban fekvő üdülő ingatlant. A szerződésben 5 évre szóló visszavásárlási jogot kötöttek ki az eladó javára azzal, hogy a szerződésben megjelölt vételár évről évre emelkedik a hivatalos infláció mértékével és a visszavásárláskor az ilyen módon növelt érték lesz a vételár. Köteles továbbá a visszavásárlásra jogosult a vételáron túl megtéríteni a kötelezettnek az eddig az időpontig végzett, számlával igazolt beruházásai ellenértékét. A szerződés értelmében a visszavásárlás jogával az eladó, illetve a jogutódja ezen feltételek együttes teljesítésével élhet.
- [5] A szerződésben az ezt követő további 5 évre elővásárlási jogot, a szerződéskötéstől számított 10 évre használati jogot is kikötöttek az eladó javára. A szerződést a gyámhivatal jóváhagyta.
- [6] Időközben a Heves Megyei Bíróság elrendelte az eladó részvénytársaság felszámolását. A visszavásárlási jog gyakorlására kijelölt természetes személy, a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező per I. rendű alperese (a továbbiakban: a visszavásárlási jog gyakorlására kijelölt személy, vagy I. rendű alperes) és az eladó 2005. június 1-jén kelt szerződése szerint az eladó „ a csatolt, 2000 szeptember 22-én” kelt szerződés szerinti, a perbeli ingatlanon fennálló visszavásárlási joga gyakorlására az I. rendű alperest jelölte ki. A szerződéshez a 2000. november 22-i adásvételi szerződést csatolták. A 2005. július 21-én kelt átruházó nyilatkozat szerint pedig a perbeli ingatlanon fennálló visszavásárlási jogát a II. rendű alperes az I. rendű alperesre ruházta át. Az I. rendű alperes a 2005. augusztus 16-án tett nyilatkozatával élt a visszavásárlási jogával, amiről az indítványozó 2005. augusztus 18-án szerzett tudomást. Az I. rendű alperes 27 237 000 Ft-ban jelölte meg a visszavásárlási árat, melyet az indítványozó törvényes képviselője útján nem fogadott el. A visszavásárlási jog gyakorlására kijelölt személy (I. rendű alperes) erre írásban felhívta az indítványozót, hogy számlákkal igazolja az ingatlanon végzett beruházásai összegét, és felhívta az indítványozót a bankszámlaszámának közlésére

annak érdekében, hogy a vételárat átutalhasa részére, de ezeket az információkat kérése ellenére nem kapta meg.

- [7] Az indítványozó és az I. rendű illetve II. rendű alperes között több per volt folyamatban.
- [8] 1.3. A kijelölésről szóló megállapodás érvénytelenségének a megállapítása iránt a Siófoki Járásbíróság előtt folyamatban volt eljárásban (a továbbiakban: előzmény per) az indítványozó 2014. szeptember 30-án az előzmény per irataihoz csatolta a beruházások számláit. Ennek nyomán a visszavásárlási jog gyakorlására kijelölt személy felajánlotta az indítványozó részére 43 094 250 Ft vételár megfizetését, amit az indítványozó nem fogadott el, mert jóval magasabb összeget tartott helytállónak. A visszavásárlási jog gyakorlására kijelölt személy a felajánlott 43 094 250 Ft visszavásárlási árat ügyvédi letétbe helyezte. A per elhúzódására tekintettel azt a későbbiekben felvette a letétből.
- [9] A visszavásárlási jog gyakorlására kijelölt személy ezt követően kérte a Siófoki Járásbíróságtól, hogy a visszavásárlási jog gyakorlásával létrejött adásvételi szerződés alapján az indítványozónak a felperesi tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatát ítéletével pótolja.
- [10] A Siófoki Járásbíróság ítéletével helyt adott a felperes keresetének és a kereseti kérelemben megjelölt nyilatkozatot pótolta. Ezt az ítéletet a Kaposvári Törvényszék a visszavásárlási ár téves meghatározása miatt hatályon kívül helyezte és a Siófoki Járásbíróságot új eljárásra utasította, amely ezúttal a törvényszéki ítéletben foglaltaknak megfelelően állapította meg a visszavásárlási árat, az alperesi nyilatkozatot pedig a megismételt eljárásban is pótolta. Az indítványozó fellebbezése nyomán a Kaposvári Törvényszék helybenhagyta a Siófoki Járásbíróság ítéletét. Az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, mely a másodfokú, jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [11] Keresetében és jogorvoslati kérelmeiben az indítványozó az előzmény perben mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) irányadó rendelkezései értelmében a visszavásárlási jogot gyakorló személy kijelölése csupán arra irányulhat, hogy az a valódi jogosult nevében és javára eljárjon, a tulajdonjogot azonban csakis a visszavásárlási jog jogosultja szerezheti meg, az annak gyakorlására kijelölt személy nem. Ebből kifolyólag a visszavásárlási jog gyakorlására kijelölt személy visszavásárlási nyilatkozatot sem tehetett volna érvényesen. Az indítványozó azt is előadta, hogy a felperes igényének elévülése 2005. augusztus 18-án, visszavásárlási nyilatkozatának az indítványozó általi tudomásulvételével megkezdődött, és mivel az attól számított ötéves időtartam – vagyis a követeléseknek a régi Ptk. szerinti általános elévülési ideje – eltelt, a követelés elévült, 2014-ben a felperes semmilyen követeléssel nem élhetett volna az indítványozóval szemben.
- [12] Az eljáró bíróságok ezt az érvelést elutasították a következők szerint. A gazdálkodó szervezet kijelöléssel átengedheti ellenértékért az azt megillető jogok gyakorlását. Az ilyen ügylet következtében a jogosult gazdálkodó szervezet helyett a kijelölt személy válhat szerződő félle – egyúttal új tulajdonossá –, amennyiben a kijelölés folytán megszerzett jogot gyakorolja. Továbbá, ha a kijelölés értelmében a kijelölt helyett a kijelölő személy válna tulajdonossá, akkor értelmét veszítené az, hogy a gazdálkodó szervezet ellenérték fejében jelöli ki a visszavásárlás gyakorlására jogosult személyt.
- [13] A Kúria álláspontja szerint a perbeli követelés elévülési ideje akkor kezdődött el, amikor – 2014. szeptember 30-án – az indítványozó tájékoztatta a felperest számlákkal igazolt beruházásainak ellenértékéről, a felperes ugyanis ekkor került abba a helyzetbe, hogy a teljes vételárat meg tudja téríteni és követelhesse a tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozat kiadását.
- [14] 1.4. Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben a felperes (az indítványozó) keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az I. rendű alperes a visszavásárlási jogot gyakorló nyilatkozatával a perbeli ingatlanon nem szerzett tulajdonjogot, valamint, hogy a joggyakorló nyilatkozata érvénytelen. Kérte annak a megállapítását is, hogy a visszavásárlási jogot az I. rendű alperes nem jogszerűen továbbá jogosulatlanul gyakorolta, mert az alperesek közt létrejött kijelölésre vonatkozó megállapodás nem vonatkozott a perbeli szerződésre. Kérte továbbá, hogy a bíróság keresse meg a földhivatalt az I. rendű alperes javára a perbeli ingatlanra bejegyzett jogok törlése végett.
- [15] Keresetét azzal indokolta, hogy az I. rendű alperes a visszavásárlási jog gyakorlásával egyidejűleg nem fizette meg a vételárat, a felperes pedig ekkor még kiskorú volt, ennek ellenére nem állt rendelkezésre a gyámhatóság jóváhagyása. A kijelölés tárgyában létrejött szerződés annak tartalma alapján nem erre a szerződésre vonatkozott, így az I. rendű alperes a jogot nem gyakorolhatta.

- [16] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.
- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [18] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet, majd két, az indítványozó által felülvizsgálati kérelem kiegészítésnek minősített beadványt is benyújtott. A Kúria a jogerős ítélet hatályában fenntartotta. A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem megalapozott, a jogerős ítélet alapján a másodfokú bíróság az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, azokkal a Kúria is egyetértett, jogszabálysértés nem történt.
- [19] A Kúria kiemelte, hogy a felperes által korábban megindított perben meghozott jogerős ítélet megállapította, hogy az alperesek közt 2005. június 1. napján a kijelölésről szóló szerződés érvényesen létrejött. Ez a tény ebben a perben már nem volt vitatható, csak az, hogy érvényesen gyakorolta-e a kijelölés alapján az I. rendű alperes a visszavásárlási jogot.
- [20] A visszavásárlási jogot az arra jogosult eladó, vagy a régi Ptk. 374. §-ának (5) bekezdése szerint irányadó 373. § (4) bekezdése alapján az általa a jog gyakorlására kijelölt személy, a vevőhöz intézett egyoldalú jognyilatkozatával gyakorolja. A visszavásárlási jog alapján az adásvételi szerződés a régi Ptk. 374. §-ának (1) bekezdése értelmében tehát a jognyilatkozat megtételével jön létre. A visszavásárlási vételár megfizetésére a jog gyakorlója a jogerős ítéletben leírtaknak megfelelően, az érvényesen létrejött szerződés alapján köteles, a vételár megfizetése azonban nem feltétele, vagy előkérdése a szerződés létrejöttének.
- [21] Amennyiben a jogosult megszerezte az ingatlan tulajdonjogát, akkor a vételár-fizetésen túlmenően fennállt a kötelezettsége arra is, hogy a felperes nyilatkozata alapján megtérítse az elszámolható beruházások ellenértékét. Ezek a kötelezettségek azonban nem érintik az egyoldalú jognyilatkozattal létrejött visszavásárlási jogon alapuló adásvételi szerződés érvényességét. Amennyiben ugyanis az I. rendű alperes nem tesz eleget a fizetési kötelezettségeinek, az a létrejött adásvételi szerződés megszegését jelenti a részéről, és a felperes ennek megfelelően a szerződésszegés jogkövetkezményei alapján léphet fel igényel vele szemben.
- [22] A Kúria rámutatott, hogy a vételár és a beruházások ellenértékének összegszerűsége, valamint az azok megfizetése iránti igényt a perben nem terjesztettek elő, ezért helyes volt e tekintetben az elsőfokú bíróság indoklása: amennyiben a felek között az összegszerűség vitatott, vagy az I. rendű alperes nem tesz eleget a fizetési kötelezettségének ez a felek között egy új eljárás tárgyát képezheti.
- [23] A felperes és a II. rendű alperes között 2000. november 22-én létrejött szerződéshez, amelyben a felek a visszavásárlási jogot is kikötötték, a gyámhatóság megadta a hozzájárulását. A szerződéssel a felperes gyámhatósági hozzájárulással – egyebek mellett – visszavásárlási joggal terhelt ingatlan tulajdonjogát szerezte meg. Az egyoldalú jognyilatkozattal gyakorolt visszavásárlási jog érvényességéhez ennek megfelelően már nem kellett a gyámhatóság hozzájárulása, mert a kiskorú felperes ekkor nem tett jognyilatkozatot. A visszavásárlási jog gyakorlása tekintetében nincs jelentősége annak sem, hogy ez a joggyakorlás szolgálja-e a kiskorú felperes érdekét vagy sem, hiszen a felperes eleve csak egy ilyen joggal terhelt ingatlanon szerzett tulajdonjogot.
- [24] A Kúria megállapította, hogy helyesen értékelt a jogerős ítélet az alperesek 2005. június 1-jén kelt szerződését is, mert a visszavásárlási jog gyakorlására szóló kijelölés nem csak egy szerződéshez, hanem magához az ilyen joggal terhelt ingatlanhoz is kötődik. Az okiraton szereplő nyilvánvaló elírás ezért nem tehetett érvénytelenné vagy létre nem jötté a szerződést, mert abból nem lehetett olyan következtetést levonni, hogy az más jogosultságra vonatkozhatna. Ebben a tekintetben az alperesek között nem volt vita, a szerződést egyformán értelmezték és a jogerős ítéletben leírtaknak megfelelően a régi Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése alapján kívülálló személynek nincs perbeli legitimációja a szerződés tartalmának ilyen módon való vitássá tételére.
- [25] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 272. §-ának (1) bekezdése szerint a félnek a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a jogerős ítélet kézbesítésétől számított 60 nap áll a rendelkezésére. A régi Pp. 273. §-ának (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, ezért a felperesnek nem volt lehetősége arra, hogy a felülvizsgálati kérelmében foglaltakat kiterjessze és 60 napon túl benyújtott beadványában újabb jogszabálysértésekre hivatkozással támadja jogerős ítéletet. A határidő leteltét követően – ahogy azt a felperes maga is rögzítette beadványában – már csak az előzőleg előterjesztett felülvizsgálati kérelem indokai kiegészítésére lett volna lehetőség, a felperes azonban a 2015. november 12-i és 2015. december 1-én kelt beadványában új, a felülvizsgálati kérelemben nem hivatkozott jogszabálysértéseket jelölt meg a régi Ptk. 374. §-ának (5) bekezdése szerint irányadó 373. § (4) bekezdése és a 374. § (1) bekezdése alapján. A felülvizsgálati kérelem megváltoztatásának tilalma folytán ezeket az újabb jogszabálysértésekre történő hivatkozásokat a Kúria azonban érdemben már nem vizsgálhatta.

- [26] Hangsúlyozta a Kúria azt is, hogy a kizárás iránti kérelem tárgyában a Kúria már hozott határozatot. A felülvizsgálati eljárásban előadottak alapján sem volt levonható más következtetés, mint amit a Kúria másik tanácsa már a korábbi döntésében kifejtett az ügyvel kapcsolatban. Önmagában azért ugyanis, mert a másodfokon eljáró bíróság elnökének az elvált házastársa az I. rendű alperes jogi képviselőjének a testvére, a teljes másodfokú bíróság elfoglaltsága az ügyben nem volt megállapítható.
- [27] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, amelyet a személyesen eljáró indítványozó 2016. március 29-én postai úton az ügyben első fokon eljáró bírósághoz, 2016. április 7-én az Alkotmánybírósághoz is benyújtott, utóbbival egyidejűleg külön íven szerkesztett beadványában kérte, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot a végrehajtás felfüggesztésére. Az indítványozó az Alkotmánybíróságra 2016. április 15-én benyújtott kérelmében utóbbi kérelmét megismételte, és csatolta a per tárgyát képező ingatlan – elintézetlen széljegyet is tartalmazó – tulajdoni lap másolatát.
- [28] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria Pfv.VI.20.067/2015/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [29] Az indítványozó az Emberi Jogok Európai Bírósága több határozatára továbbá az Alkotmánybíróság és a Legfelsőbb Bíróság illetve a Kúria számos határozatára hivatkozott.
- [30] Az indítványozó kifejtette, hogy véleménye szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy megalapozhatja-e tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét, ha a Kúria egy ítélete – megítélése szerint – nyilvánvalóan jogellenes, és eltér a korábbi, hasonló tényállású ügyekben hozott ítéletektől. Másrészt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek ítéli az indítványozó annak vizsgálatát, hogy alkotmányos-e a tulajdon elvonásával járó támadott bírósági jogértelmezés.
- [31] Az indítványozó kérte továbbá az ítélet végrehajtása felfüggesztésére való felhívás kibocsátását. Kérte továbbá az Alkotmánybíróságot a soron kívüli és gyorsított eljárás elrendelését is.
- [32] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [33] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [34] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [35] A térítvevény tanúsága szerint a Kúria Pfv.VI.20.067/2015/7. számú ítéletét 2016. február 8. illetve 10. napján vette át az indítványozó két perbeli jogi képviselője, míg a személyesen eljáró indítványozó az alkotmányjogi panaszát 2016. március 29-én nyújtotta be az ügyben első fokon eljáró bírósághoz. Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Pfv.VI.20.067/2015/7. számú ítéletével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [36] Az indítványozó a bírósági eljárásban félként részt vett, így érintettsége a támadott határozattal összefüggésben megállapítható. Az indítvány az Abtv. 27. § b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [37] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg.
- [38] Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli a sérelmezett bírói döntést továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő annak megsemmisítésére.
- [39] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában szereplő, megsértettnek állított alaptörvényi rendelkezések egy része – az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése – nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak.

- [40] 4. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt további feltételeinek való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [41] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont].
- [42] Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]].
- [43] 4.1. Az indítványozó bár kifejtette, hogy álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmet szenvedett, a kúriai ítélet vonatkozásában érvei tartalmilag törvényességi kérdéseket érintenek. A Kúria jogalkalmazása – értékelése szerint – a bírósághoz való fordulás jogát kiüresítette. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét látja a régi Ptk. 374. § (5) bekezdése szerint irányadó 373. § (4) bekezdésének alkalmazása és értelmezése során a kialakult és egységesnek látott jogági dogmatika indítványozó által állított megszegése miatt.
- [44] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt, a befogadás feltételéül állított követelményeknek, mert az indítványozó egyértelműen az ügyében eljáró bíróságok jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [45] 4.2. Az alkotmányjogi panaszában az indítványozó részletesen kifejti, hogy a Kúriának a sérelmezett döntése alapjává tett azon jogértelmezése, miszerint a visszavásárlási joggal a jog gyakorlására kijelölt személy is élhet, nem önmagában azért ütközik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe, mert ellentétes a régi Ptk. értelmezésének bevett gyakorlatával, hanem azért mert – az indítványozó álláspontja szerint – alkotmányos indokok nélkül megfosztotta alkotmányosan védett tulajdonától, illetve attól, hogy a tulajdonában álló ingatlana felett a jogrendszer nyújtotta keretek között rendelkezzen.
- [46] Az indítványozó a régi Ptk. szabályait az eljáró bíróságoktól eltérően értelmezte, emiatt alkotmányjogi panaszában a Kúria ítéletében foglalt jogértelmezést vitatta. Az Alkotmánybíróság az indítvány tartalma alapján ezért a vizsgált ügyben megállapította azt, hogy az indítványozó a támadott határozat törvényességi szempontú felülvizsgálatát kérte az Alkotmánybíróságtól. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata értelmében az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntést törvényességi szempontból nem vizsgálhatja felül.
- [47] Az a tény, hogy a Kúria az indítványozó által irányadónak tartottól eltérően értelmezte az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [48] 4.3. Az indítványozó a jogorvoslathoz való joga elvonásaként értékelte, hogy a felülvizsgálati eljárásban a Kúria megtagadta azt, hogy a hivatalból történő vizsgálata körében történő eljárása során az indítványozó által hivatkozott eseti döntésben kifejtettek szerinti érveket figyelembe vegye. Az indítványozó nézete szerint, a Kúria a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálását ebben a vonatkozásban nem végezte el. Ezzel megsértette az indítványozó jogorvoslathoz való jogát.
- [49] Az Alkotmánybíróság ezúton is hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint „[a] bírósági joggyakorlat egységének biztosítása sem az Alkotmánybíróság, hanem a bíróságok, kiemelten pedig a Kúria feladata [Alaptörvény 26. cikk (3) bekezdése, bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény III. fejezete], ezt az Alkotmánybíróság a jogbiztonságra és az alapjogokra figyelemmel sem vonhatja magához. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [14]}.

- [50] Az Alkotmánybíróság továbbá a 3025/2016. (II. 23.) AB határozatában is megerősítette azt a töretlen gyakorlatát, amely szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]”. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe” (lásd: 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]). Lásd még például: 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]; 3054/2015. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [9]–[12]; megerősítette továbbá például: 3102/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [13]; 3187/2016. (X.4.) AB végzés, Indokolás [26]; 3237/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [18].
- [51] Az Abtv. 27. §-a vonatkozásban az indítványozónak kell igazolnia, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be.
- [52] Az indítványozó nem terjesztett elő olyan indokolást, amelynek alapján az összefüggés megállapítható lett volna az Alaptörvény általa felhívott cikkei az Alkotmánybíróság fenti gyakorlata szerinti sérelme és az indokolási elemek között.
- [53] 5. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A bírósági döntéseket – az Alaptörvény felhatalmazása alapján – az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálata során.
- [54] Az Alkotmánybíróság korábban az indokolt bírói döntéshez fűződő joggal kapcsolatban, – amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül értelmezhető – kimondta, hogy az alkotmányos előírás kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alaptörvény 28. cikk első mondata úgy rendelkezik, hogy „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítélezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák (7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]).
- [55] Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet részletes és a felülvizsgálati kérelem egyes elemeit érintő indokolást tartalmaz-e, és megállapította, hogy e tekintetben nem veti fel a panasz az alaptörvény-ellenesség kételyét. Az indítványozó által előadott érvek alapján ugyanis az indokolási kötelezettség megsértése nem merül fel, mivel a bíróságok az indítványozónak az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit megvizsgálták és ennek értékeléséről számot adtak. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntések alaptörvény-ellenességének alátámasztására. Ezért az indítvány e vonatkozásban sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét (3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]).
- [56] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [57] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) pontjában, valamint 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.
- [58] 6 Az alkotmányjogi panasz befogadásának visszautasítása okán a támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztéséről valamint az ügy soron kívüli vagy gyorsított eljárásban történő intézéséről az Alkotmánybíróságnak nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2019. március 19.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/721/2016.

